Cena 8 zł.

DZIENNIK URZĘDOWY
MINISTERSTWA KOMUNIKACJI

Warszawa, dnia 25 czerwca 1945 r. Nr 8

TREŚĆ:

Część A.

Dział Ogólny i Osobowy.

Poz. 53 Rozporządzenie wykonawcze Ministra Komunikacji z dnia 28 kwietnia 1945 r. o powołaniu do wojskowej służby komunikacji na kolejach . . . . str. 68

Poz. 54 Okólnik Ministra Komunikacji z dnia 19 marca 1945 r. w sprawie ubezpieczenia pracowników P. K. P. umysłowych, fizycznych i praktykantów na podstawie umowy o pracę . . . . str. 72

Poz. 55 Okólnik Ministra Komunikacji z dnia 3 kwietnia 1945 r. o zaopatrzeniach emerytalnych, wdowich, sierocych i odszkodowaniach za nieszczęśliwe wypadki na P. K. P. . . . . str. 73

Poz. 56 Okólnik Ministerstwa Komunikacji z dnia 11 kwietnia 1945 r. o przesyłaniu Prokuraturze Wojskowej i Sądowi Wojskowemu P. K. P. odpisów ważniejszych zarządzeń i okólników . . . . str. 78

Poz. 57 Zarządzenie Ministra Komunikacji z dnia 26 marca 1945 r. o przekształceniu biur wojskowych w D.O.K.P. na samodzielne referaty wojskowe . . . . str. 78

Poz. 58 Rozporządzenie Ministra Komunikacji z dnia 20 czerwca 1945 r. o wydaniu Regulaminu Rady Technicznej przy Ministrze Komunikacji . . . . str. 78

Dział Finansowy.

Poz. 59 Zarządzenie Ministra Komunikacji z dnia 30 kwietnia 1945 r. o kompetencji dyrektorów kolei państwowych, naczelników służb (biur), naczelników oddziałów, parowozowni głównych i warsztatów głównych co do zatwierdzania umów o roboty i dostawy oraz udzielania zaliczek pieniężnych na dokonywanie zakupów str. 80

Dział Ruchu Kolejowego.

Poz. 60 Zarządzenie Ministra Komunikacji z dnia 5 kwietnia 1945 r. o przyspieszeniu dochodzeń służbowych w sprawach wypadków i ważniejszych wydarzeń kolejowych . . . . . . str. 81

Poz. 61 Okólnik Ministra Komunikacji z dnia 18 kwietnia 1945 r. w sprawie przeprowadzania szczegółowych dochodzeń o wypadkach i ważniejszych wydarzeniach kolejowych . . . . str. 81

Dział Dróg Kołowych.

Poz. 62 Rozporządzenie Ministra Komunikacji z dnia 19 kwietnia 1945 r. wydane w porozumieniu z Ministrem Administracji Publicznej, o utworzeniu Rejonowego Kierownictwa Odbudowy Mostów Drogowych z siedzibą w Płocku . . . . str. 82

Poz. 63 Rozporządzenie Ministra Komunikacji z dnia 30 kwietnia 1945 r. wydane w porozumieniu z Ministrem Administracji Publicznej, o utworzeniu Rejonowego Kierownictwa Budowy Mostów Drogowych z siedzibą w Kielcach . . . . str. 82

Poz. 64 Rozporządzenie Ministra Komunikacji z dnia 30 kwietnia 1945 r. wydane w porozumieniu z Ministrem Administracji Publicznej, o utworzeniu Rejonowego Kierownictwa Odbudowy Mostów Drogowych z siedzibą w Tczewie . . . str. 82

Dział Aprowizacji i Zaopatrywania.

Poz. 65 Rozporządzenie Ministra Komunikacji z dnia 13 czerwca 1945 r. o utworzeniu „Wymiany Towarowej P. K. P.” . . str. 83

Część C.

Przedruki

Poz. 66 Rozkaz personalny Nr 132 Naczelnego Dowódcy Wojska Polskiego z dnia 14 marca 1945 r. . . . . str. 84

Poz. 67 Dekret Polskiego Komitetu Wyzwolenia Narodowego o militaryzacji Polskich Kolei Państwowych z dnia 4 listopada 1944 r. (Dz. U. R. P. Nr 11 poz. 55 z 1944 r.) str. 84

Poz. 68 Rozporządzenie Ministra Obrony Narodowej z dnia 22 marca 1945 r. wydane w porozumieniu z Ministrami Komunikacji, Bezpieczeństwa Publicznego i Sprawiedliwości o powołaniu do wojskowej służby komunikacji na kolejach. (Dz. U. R. P. Nr 11 poz. 62 z 1945 r.) . . . str. 85

Część A.

DZIAŁ OGÓLNY i OSOBOWY

Rozporządzenie wykonawcze Ministra Komunikacji z dnia 28 kwietnia 1945 r. o powołaniu do wojskowej służby komunikacji na kolejach.

53

W wykonaniu rozporządzenia Ministra Obrony Narodowej z dnia 22 marca 1945 r., wydanego w porozumieniu z Ministrami: Komunikacji, Bezpieczeństwa Publicznego i Sprawiedliwości o powołaniu do wojskowej służby komunikacji na kolejach (Dz. U. R. P. Nr. 11, poz. 62) zarządzam co następuje:

(1) Przytoczone w niniejszym zarządzeniu paragrafy bez bliższego określenia oznaczają paragrafy cytowanego na wstępie rozporządzenia Ministra Obrony Narodowej.

(2) Za wojskową służbę komunikacji na kolejach uważa się służbę określoną w art. 27 ustawy z dnia 30 marca 1939 r. o komunikacjach w służbie Obrony Państwa (Dz. U. R. P. Nr. 29, poz. 195), polegającą na wykonywaniu czynności, związanych ze służbą kolejową na stanowisku (zajęciu), powierzonym przez właściwe władze kolejowe, pod kierunkiem i nadzorem zwierzchników służbowych na kolejach.

(3) Powołaniu i rejestracji do wojskowej służby komunikacji na kolejach podlegają wszyscy obywatele Państwa Polskiego bez względu na płeć, którzy nie ukończyli jeszcze 60-go roku życia, choćby nie podlegali powszechnemu obowiązkowi wojskowemu, którzy:

do § 1 pkt. 1)

1) w jakimkolwiek czasie byli funkcjonariuszami lub pracownikami P. K. P., albo Kolei prywatnych w Polsce, a zatem:

a) publiczno i prywatno prawni pracownicy przedsiębiorstwa P. K. P., Francusko-Polskiego Towarzystwa Kolejowego (F. P. T. K.), kolei prywatnych pod zarządem P. K. P. lub prywatnym, z wyłączeniem niewykwalifikowanych robotników sezonowych, zatrudnianych przy sezonowych robotach drogowych i innych, trwających krócej niż 6 miesięcy w roku,

b) emeryci kolejowi i pracownicy zwolnieni ze służby w przedsiębiorstwie P. K. P. bez prawa do zaopatrzenia emerytalnego, z wyjątkiem wydalonych ze służby.

do § 1 pkt. 2)

2) w czasie okupacji Polski byli funkcjonariuszami lub pracownikami Kolei Wschodniej (Ostbahn) lub niemieckich kolei państwowych, albo prywatnych a mianowicie:

a) byli pracownicy Kolei Wschodniej lub niemieckich kolei państwowych i prywatnych na okupowanych terenach Polski, z wyłączeniem niewykwalifikowanych pracowników, zatrudnionych dorywczo wyłącznie przy sezonowych robotach drogowych, naładunku lub wyładunku materiałów,

b) pracownicy, którzy na kolei Wschodniej lub na kolejach niemieckich na okupowanym terenie Polski, zostali zemerytowani lub zwolnieni ze służby.

do § 1 pkt. 3)

3) mają fachowe wykształcenie lub fachową praktykę w dziedzinie komunikacji kolejowej, a mianowicie:

a) posiadają ukończone studia wyższe z uwzględnieniem potrzeb służby komunikacji na kolejach, ukończoną zawodową szkołę kolejową, specjalne wydziały kolejowe w szkołach zawodowych, kursy fachowo-kolejowe lub wyszkolenie wojskowo-kolejowe,

b) pracowali, bez względu na upływ czasu, w przedsiębiorstwach spedycyjnych, w fabrykach lub zakładach mechanicznych albo elektrotechnicznych, pracujących dla kolei.

do § 2)

(4) Osoby podlegające powołaniu do wojskowej służby komunikacji na kolejach bez względu na to, czy już zarejestrowały się na kolei, jeżeli nie są zatrudnione w państwowej, służbie kolejowej, powinny zgłosić się do rejestracji najpóźniej w terminie do dnia 31 maja 1945 r. W razie obłożnej choroby obowiązku rejestracji dopełnić może osoba trzecia na podstawie pisemnego upoważnienia, udzielonego przez podlegającego rejestracji.

(5) Rejestracji dokonywują stacje dla wszystkich służb na wykazach według wzoru, stanowiącego załącznik Nr. 1 do niniejszego zarządzenia, w sposób następujący:

1) wykazy powinny być sporządzone w dwóch egzemplarzach, z których jeden pozostaje w miejscu rejestracji, drugi zaś otrzymuje Biuro Personalne D. O. K. P., której jednostka rejestracyjna podlega,

2) osobno dla pracowników i emerytów kolei państwowych, osobno dla pracowników kolei prywatnych i wreszcie osobno dla osób mających fachowe wykształcenie lub fachową praktykę w dziedzinie komunikacji kolejowej, przy czym w dużych skupiskach personelu wykazy rejestracyjne należy ponadto sporządzić oddzielnie dla poszczególnych służb, a mianowicie:

a) dla służby ruchu i handlowej,

b) drogowej,

c) mechanicznej,
d) innych służb.

3) po zamknięciu rejestracji należy przedstawić Ministerstwu Komunikacji (Biuro Personalne) w terminie *do dnia 15 czerwca 1945 r.* ilościowe zestawienie zarejestrowanych, na wykazie, stanowiącym załącznik Nr. 2.

(6) W razie zmiany adresu zarejestrowany do wojskowej służby komunikacji na kolejach obowiązany jest natychmiast zgłosić o tym stacji kolejowej, w której dokonał rejestracji, po przeprowadzeniu zmiany adresu w swoich wykazach stacja przesyła zawiadomienie o zmianie adresu do Biura Personalnego Dyrekcji.

do § 3.

(7) Stacje kolejowe wydają zarejestrowanym zaświadczenia o uczynieniu zadość obowiązkowi rejestracji według wzoru ustalonego w załączniku Nr. 3.

(8) Zarejestrowanymi dysponuje Ministerstwo Komunikacji lub Dyrekcje Okręgowe Kolei Państwowych, wzywając ich w miarę potrzeby pokrycia braków personelu do wojskowej służby komunikacji na kolejach na piśmie, którego wzór stanowi załącznik Nr. 4.

(9) Wezwanych do wojskowej służby komunikacji na kolejach należy wyznaczać na stanowiska (zajęcia) służbowe, odpowiadające ich kwalifikacjom i przygotowaniu służbowemu albo zawodowemu przy czym spośród emerytów zdatnych do służby kolejowej należy wzywać przede wszystkim następujące kategorie pracowników:

a) inżynierów,
b) techników,
c) zawiadowców odcinków drogowych, torowych i mostowniczych,
d) zawiadowców odcinków sygnałowych, monterów sygnalizacji, elektromonterów i pozostałych pracowników służby elektrotechniczej słabych i silnych prądów,
e) kontrolerów ruchu, zawiadowców stacyj oraz szczególnie dyżurnych ruchu, telegrafistów, nastawniczych, ustawiaczy, i zwrotniczych,
f) kontrolerów przewozowych i kasowych, zawiadowców ekspedycji, kasjerów towarowych, taksatorów, kasjerów biletowych i bagażowych, magazynierów i magazynowych, kierowników ajencji celnych, deklarantów i korespondentów ajencji celnych,
g) dyspozytorów drużyn konduktorskich, kierowników pociągów, konduktorów i hamulcowych,
h) dyspozytorów parowozowni, maszynistów, pomocników maszynistów, palaczy, pracowników z obsługi stacji wodnych i innych pracowników technicznych służby parowozowej,
i) rewidentów wagonów i smarowników; innych emerytów kolejowych wśród nich również pracowników warsztatowych, a zwłaszcza emerytki, należy powoływać na służbę tylko wyjątkowo.

(10) Pracowników, którzy mają być zatrudnieni na stanowiskach dyżurnych ruchu i maszynistów parowozowych, emerytów oraz osoby, posiadające fachowe wykształcenie lub fachową praktykę w dziedzinie komunikacji kolejowej należy przed wezwaniem do wojskowej służby komunikacji na kolejach poddawać badaniu lekarskiemu.

(11) Przy zatrudnieniu na stanowiskach (zajęciach) służbowych powołani do wojskowej służby komunikacji na kolejach otrzymują:

1) pracownicy etatowi, praktykanci i pracownicy stali oraz wszyscy emeryci uposażenie tej grupy (kategorii płacy), którą ostatnio posiadali przed dniem 1 września 1939 r., w razie zatrudnienia ich na stanowisku, do którego przywiązana jest wyższa grupa uposażenia, otrzymują wymienieni pracownicy dodatek wyrównawczy w wysokości różnicy pomiędzy grupą uposażenia posiadaną a przywiązaną do zajmowanego stanowiska,
2) wszyscy inni otrzymują pełne wynagrodzenie określone, w zależności od powierzonych im czynności służbowych.

(12) Do wojskowej służby komunikacji nie należy wzywać zarejestrowanych w następujących przypadkach:

1) niezdolności do służby kolejowej wogóle stwierdzonej przez rejonową komisję lekarską na wniosek zarejestrowanego lub z urzędu,
2) niezdolności do wykonywania służby na stanowisku (zajęciu) służbowym, które zarejestrowany zajmował w czynnej służbie, jeżeli ze względu na niewystarczające kwalifikacje nie mógłby być z pożytkiem dla służby zatrudniony na innym stanowisku (zajęciu) służbowym,
3) zatrudnienia w służbie państwowej lub samorządowej, jeżeli interes publiczny w porównaniu z siłą fachową, jaką zarejestrowany przedstawia dla kolei, wymaga pozostawienia go na dotychczasowym stanowisku; o pozostawieniu zarejestrowanego w służbie państwowej (również pracowników cywilnych, zatrudnionych przez władze wojskowe) lub samorządowej rozstrzygają na wniosek władz II instancji Dyrekcje Okręgowe Kolei Państwowych, lub Ministerstwo Komunikacji, jeżeli chodzi o byłych pracowników Ministerstwa Komunikacji,
4) zatrudnienia w przedsiębiorstwach spedycyjnych, fabrykach lub zakładach mechanicznych albo elektrotechnicznych, pracujących dla kolei (ust. (3) pkt. 3) lit. b); na skutek reklamacji zarządów, uwzględnionych przez Dyrekcje Okręgowe Kolei Państwowych,

5) kierownictwa przedsiębiorstwem prywatnym lub prywatnym zakładem pracy, pracującym dla potrzeb kolei; o reklamacji rozstrzygają Dyrekcje Okręgowe Kolei Państwowych,
6) zarejestrowanych, którzy na terenie okupowanym Polski byli wpisani po dniu 31 sierpnia 1939 r. do pierwszej i drugiej listy narodowej lub zaliczeni do jednej z grup uprzywilejowanych przez okupanta oraz wszystkich innych, którzy działali na szkodę Państwa i Narodu Polskiego — zgodnie z zarządzeniami władz administracji ogólnej.

W innych przypadkach o zwolnieniu od obowiązku wojskowej służby komunikacji na kolejach będzie rozstrzygało Ministerstwo Komunikacji.

(13) O każdym przypadku uchylania się od obowiązku rejestracji do wojskowej służby komunikacji na kolejach, należy niezwłocznie zawiadamiać Wojskową Prokuraturę P. K. P. lub jej ekspozytury przy poszczególnych Dyrekcjach Okręgowych Kolei Państwowych.

Nr. Pers. 2(1260)45.

Załącznik Nr 1

WYKAZ

pracowników, emerytów kolejowych, osób które posiadają fachowe wykształcenie lub fachową praktykę kolejową,*) zarejestrowanych do wojskowej służby komunikacji na kolejach

L. p.	Nazwisko i imię	Data urodzenia	Ostatnio zajmowane stanowisko (zajęcie) lub wykonywane czynności albo wykształcenie lub praktyka fachowa kwalifikująca do wojskowej służby kom. na kolejach	Ostatnia grupa upos. (kategoria płacy) lub wynagrodzenie	Ostatnie miejsce pracy lub praktyki albo nazwa i miejsce szkoły	Czas pracy na kolejach lub pracy fachowej albo wykształcenia fachowego, kwalifikującego do wojsk. służby kom. na kolejach	Dokładny adres zamieszkania	Uwagi
1	2	3	4	5	6	7	8	9

*) niepotrzebne skreślić.

Załącznik Nr 2

WYKAZ

ilościowy pracowników, emerytów kolejowych i osób, które posiadają fachowe wykształcenie lub fachową praktykę kolejową, zarejestrowanych do wojskowej służby komunikacji na kolejach

L. p.	Określenie stanowiska (zajęcia) lub czynności służbowych albo fachowego wykształcenia lub fachowej praktyki	Liczba zarejestrowanych			Liczba wezwanych do wojskowej służby komunikacji na kolejach			Liczba zarejestrowanych pozostających do dyspozycji			Uwagi
		pracowników	emerytów	osób z wykształceniem lub praktyką fachową	pracowników	emerytów	osób z wykształceniem lub praktyką fachową	pracowników	emerytów	osób z wykształceniem lub praktyką fachową	
1	2	3			4			5			

UWAGA: 1) W rubryce 2 ej wykształcenie lub praktyka fachowa określa się tylko w odniesieniu do osób które nie były pracownikami kolejowymi lub nie są emerytami.
2) Dla pracowników na stanowiskach kierowniczych w D. O. K. P. oraz naczelników i zawiadowców jednostek, podległych bezpośrednio Dyrekcjom oraz wszystkich pracowników od 5-ej grupy uposażenia należy ponadto do zestawienia przedstawić imienny wykaz według wzoru Nr. 1.

Załącznik Nr 3

DYREKCJA OKRĘGOWA
KOLEI PAŃSTWOWYCH

w ....

Stacja ....

Zaświadczenie

Ob. .... urodz. ....
(imię i nazwisko) (data i miejsce urodzenia)

dopełnił obowiązki rejestracji na podstawie rozporządzenia Ministra Obrony Narodowej z dnia 22 marca 1945 r., wydanego w porozumieniu z Ministrami: Komunikacji, Bezpieczeństwa Publicznego i Sprawiedliwości o powołaniu do wojskowej służby komunikacji na kolejach. (Dz. U.R.P. Nr 11 poz. 62).

Na zasadzie § 3 powołanego rozporządzenia Obywatel(ka) jest obowiązany(a) na wezwanie władz kolejowych do natychmiastowego zgłoszenia się do wojskowej służby komunikacji na kolejach w miejscu wyznaczonym w piśmie powołującym do tej służby.

Zmianę adresu winien Obywatel(ka) niezwłocznie zgłosić stacji kolejowej, w której nastąpiła rejestracja.

Uchylanie się od obbowiązku zgłoszenia się do wojskowej służby komunikacji na kolejach oraz niezgłoszenie zmiany adresu podlega odpowiedzialności karnej w myśl przepisów kodeksu karnego Wojska Polskiego z dnia 23 września 1944 r. (Dz. U.R.P. Nr 6, poz. 27) przed sądami wojskowymi.

..................., dnia .... 1945 r.

....
(Podpis i pieczęć stacji)

Załącznik Nr 4

DYREKCJA OKRĘGOWA
KOLEI PAŃSTWOWYCH

w ....

BIURO PERSONALNE

.... dnia .... 1945 r.

Do

Ob. ....

w ....

Na podstawie § 1 pkt. .... i § 3 rozporządzenia Ministra Obrony Narodowej z dnia 22 marca 1945 r., wydanego w porozumieniu z Ministrami Kumunikacji, Bezpieczeństwa Publicznego i Sprawiedliwości, o powołaniu do wojskowej służby komunikacji na kolejach, Dyrekcja Okręgowa Kolei Państwowych powołuje Ob. do wojskowej służby komunikacji na kolejach.

Z niniejszym pismem zgłosi się Ob. w dn. .... 1945 r. w .... w sprawie wyznaczenia przydziału służbowego.

Uchylanie się od obowiązku zgłoszenia się do wojskowej służby komunikacji na kolejach podlega od owiedzialności karnej w myśl przepisów kodeksu karnego Wojska Polskiego z dnia 23 września 1944 r. (Dz. U. R. P. Nr 6 poz. 27) przed sądami wojskowymi.

NACZELNIK BIURA

Okólnik Ministra Komunikacji z dnia 19 marca 1945 r. w sprawie ubezpieczenia pracowników P. K. P. umysłowych, fizycznych i praktykantów na podstawie umowy o pracę.

54

Pracownicy umysłowi, fizyczni i praktykanci, których mianowanie na pracownika etatowego, zaliczenie w poczet pracowników stałych lub praktykantów, nastąpiło na podstawie §§ 4 i 5 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 1 stycznia 1934 roku o stosunku służbowym pracowników przedsiębiorstwa „P. K. P." (Dz. U. R. P. Nr. 4, poz. 23) i wskutek tego w myśl § 3-go tego rozporządzenia stosunek służbowy tych pracowników jest publiczno-prawny, nie podlegają powszechnemu ubezpieczeniu społecznemu. Prawa ich bowiem, w zakresie ubezpieczenia, reguluje rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 28 stycznia 1934 r. o zaopatrzeniu emerytalnym i odszkodowaniu za nieszczęśliwe wypadki pracowników „P. K. P." (Dz. U. R. P. z 1936 r. Nr. 20, poz. 169) w brzmieniu zmienionym rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 19 marca 1938 r. (Dz. U. R. P. Nr. 21, poz. 176).

Natomiast pracownicy umysłowi, fizyczni i praktykanci, zatrudnieni na „P. K. P." na podstawie umowy o pracę, których charakter jest prywatno-prawny, podlegają ubezpieczeniu we właściwych terytorialnie Ubezpieczalniach Społecznych (Zakładach Ubezpieczeń Społecznych), z wyjątkiem obszarów, na których w chwili wybuchu wojny, t. j. we wrześniu 1939 r. obowiązywała Kasa Emerytalna dla robotników Kolei Państwowych w b. dzielnicy pruskiej.

Obowiązek ubezpieczenia tych pracowników powstaje z dniem faktycznego rozpoczęcia przez nich pracy, a pracownika umysłowego w zakresie ubezpieczenia na wypadek braku pracy i emerytalnego — od pierwszego dnia tego miesiąca, w którym objął zajęcie, uzasadniające ten obowiązek, a zajęcie trwało przynajmniej 14 dni, w ciągu tego miesiąca kalendarzowego, w przeciwnym razie — od pierwszego dnia następnego miesiąca kalendarzowego z tym samym zastrzeżeniem. D. O. K. P. więc winny dopilnować, aby wszystkie urzędy P. K. P. wypełniały ten obowiązek. W przypadku zaś zaniedbania wypełnienia tego obowiązku, właściwe urzędy P. K. P. pod kontrolą DOKP, winny natychmiast zgłosić ubezpieczonych i wpłacić składki zaległe do właściwych instytucyj ubezpieczeniowych (Zakład Ubezpieczeń Społecznych, Ubezpieczalnie Społeczne lub Kasa Emerytalna), po uprzednim porozumieniu się z tymi instytucjami, celem szybszego i właściwego uregulowania omawianych spraw.

Obecnie ubezpieczenie społeczne pracowników kolejowych i sposób zgłaszania ich do ubezpieczenia normują następujące przepisy:

1) rozporządzenie Prezydenta R. P. z dnia 24 listopada 1927 r. o ubezpieczeniu pracowników umysłowych (Dz. U. R. P. Nr. 106, poz. 911), w brzmieniu ustalonym ustawą z dnia 15 marca 1934 r. (Dz. U. R. P. Nr 39, poz. 347),
2) ustawa z dnia 28 marca 1933 r. o ubezpieczeniu społecznym (Dz. U. R. P. Nr. 51, poz. 396) z późniejszymi zmianami,
3) rozporządzenie Ministra Opieki Społecznej z dnia 28 grudnia 1933 r. w porozumieniu z Ministrem Komunikacji o przekazaniu Kasie Emerytalnej dla robotników Kolei Państwowych w b. dzielnicy pruskiej w Poznaniu wykonywania w zastosowaniu do członków tej Kasy czynności Zakładu Ubezpieczenia Emerytalnego robotników (Dz. U. R. P. Nr. 103, poz. 817),
4) ordynacja ubezpieczeniowa Rzeszy w brzmieniu, nadanym ustawami Sejmu Śląskiego,
5) statut Kasy Emerytalnej dla robotników Kolei Państwowych w b. dzielnicy pruskiej,
6) rozporządzenie Ministra Opieki Społecznej z dnia 28 grudnia 1933 r., o sposobie dokonywania ogłoszeń w zakresie ubezpieczeń społecznych i kontroli czynności pracodawców (Dz. U. R. P. Nr. 103, poz. 818), w brzmieniu zmienionym rozporządzeniem Ministra Opieki Społecznej z dnia 21 stycznia 1938 r. (Dz. U. R. P. Nr. 12, poz. 84).
7) Okólnik Ministerstwa Komunikacji z dnia 8 maja 1939 r. Nr. 42 o wykonaniu przepisów o ubezpieczeniu społecznym (Dz. U. M. K. Nr. 20, poz. 104).

Wymienione przepisy należy stosować przy uwzględnieniu zmian wprowadzonych:

1) Dekretem P. K. W. N. z dnia 9 listopada 1944 r. o zmianie rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 27 grudnia 1933 r. w sprawie wykonania art. 223, ust. 1 ustawy o ubezpieczeniu społecznym (Dz. U. R. P. z 1944 roku Nr. 11, poz. 61), który nakłada na pracodawcę obowiązek ponoszenia w całości składki za ubezpieczenie tych ubezpieczonych, których rzeczywisty zarobek dzienny nie przekracza 8 zł.
2) Dekretem P. K. W. N. z dnia 23 października 1944 r. o zmianie ustawy z dnia 28 marca 1933 r. o ubezpieczeniu społecznym (Dz. U. R. P. Nr. 9, poz. 44) ustalającym, że wymiar świadczeń i składek w ubezpieczeniu w zakresie art. I, pkt. 1 ustawy o ubezpieczeniu społecznym (Dz. U. R. P. Nr. 51, poz. 396) zmienionej rozporządzeniem Prezydenta R. P. z dnia 24 października 1934 r. (Dz. U. R. P. Nr. 95, poz. 855) odbywa się na podstawie faktycznych zarobków ubezpieczonych, a osoby nie pobierające żadnego wynagrodzenia jako to: uczniowie, terminatorzy, praktykanci, wolontariusze itd., lub zarabiający tygodniowo poniżej 24 zł., podlegają z zastrzeże-

niem art. 139, ust. 3, 4, 5 i 6 tej ustawy, ubezpieczeniu według zarobku, oznaczonego na 24 zł. tygodniowo.

W końcu Ministerstwo Komunikacji nadmienia, że istnienie Kasy Emerytalnej jest tymczasowe do czasu zlikwidowania na podstawie ustawy z dnia 15 czerwca 1939 r. o likwidacji Kasy Emerytalnej dla robotników Kolei Państwowych w b. dzielnicy pruskiej (Dz. U. R. P. Nr. 55, poz. 347).

O wykonaniu tej ustawy zostanie wydane oddzielne rozporządzenie Ministra Pracy, Opieki Społecznej i Zdrowia i Ministra Komunikacji.

Nr. K. P. 3(261)45.

Okólnik Ministra Komunikacji z dnia 3 kwietnia 1945 r. o zaopatrzeniach emerytalnych, wdowich, sierocych i odszkodowaniach za nieszczęśliwe wypadki na P. K. P.

55

Z chwilą oswobodzenia ziem polskich podejmują swoją działalność Działy Zaopatrzeń wszystkich Dyrekcji Okręgowych Kolei Państwowych aż do dalszych zarządzeń na zasadzie ustawodawstwa, obowiązującego w dniu 1 września 1939 r., z uwzględnieniem ewentualnych zmian wprowadzonych dekretami Polskiego Komitetu Wyzwolenia Narodowego.

W związku z powyższym i celem ujednostajnienia spraw emerytalnych i odszkodowań za nieszczęśliwe wypadki pracowników PKP Ministerstwo Komunikacji zarządza, co następuje:

I. Zasady przyznawania i wznowienia zaopatrzeń emerytalnych, wdowich, sierocych i odszkodowania za nieszczęśliwe wypadki

1. Pracownicy PKP, których mianowanie na pracownika etatowego, zaliczenie w poczet pracowników stałych lub praktykantów, nastąpiło na podstawie §§ 4 i 5 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 1 stycznia 1934 r. o stosunku służbowym pracowników Przedsiębiorstwa „PKP" (Dz. U. R. P. Nr 4 poz. 23) są objęci § 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 28 stycznia 1934 r. o zaopatrzeniu emerytalnym i odszkodowaniu za nieszczęśliwe wypadki pracowników przedsiębiorstwa „PKP" (Dz. U. R. P. z 1936 r. Nr 20, poz. 109) w brzmieniu zmienionym rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 19 marca 1938 r. (Dz. U. R. P. Nr 21, poz. 176) i wskutek tego tym pracownikom oraz pozostałym, po takich pracownikach rodzinom należy przyznawać i wymierzać zaopatrzenia emerytalne, wdowie, sieroce i odszkodowania za nieszczęśliwe wypadki na zasadach cytowanego rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 28 stycznia 1934 r.

2. Emerytom, wdowom lub sierotom, którym zaopatrzenie emerytalne, wdowie, sieroce i odszkodowania za nieszczęśliwe wypadki — przyznały władze „PKP" przed dniem 1 września 1939 na podstawie rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 8 lipca 1932 (Dz. U. R. P. Nr 61, poz. 577), albo rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 28 stycznia 1934 (Dz. U. R. P. z 1936 r. Nr 20, poz. 269) w brzmieniu zmienionym rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 19 marca 1938 (Dz. U. R. P. Nr 21, poz. 176) wznawia się obecnie wypłatę tych świadczeń na zasadach i w wysokości, przewidzianych tymi rozporządzeniami.

3. Wdowom i sierotom po emerytach, którzy zmarli po 1.9.1939 i którym zaopatrzenie emerytalne lub odszkodowanie za nieszczęśliwe wypadki przyznały władze „PKP" na podstawie rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 8 lipca (Dz. U. R. P. Nr 61, poz. 577), albo rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 28 stycznia 1934 r. w brzmieniu zmienionym rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 19 marca 1938 (Dz. U. R. P. Nr 21, poz. 176)) — *przyznaje się* obecnie zaopatrzenie wdowie i sieroce oraz odszkodowania za nieszczęśliwe wypadki na zasadach i wysokości, przewidzianych tymi rozporządzeniami.

II. Zgłoszenia, rejestracja i formowanie akt emerytalnych

1. Przejście do nowego okresu działalności Działów Zaopatrzeń wymaga w pierwszym rzędzie uporządkowania ewidencji osób, pobierających lub mających prawo do zaopatrzenia emerytalnego, wdowiego i sierocego, albo odszkodowania za nieszczęśliwe wypadki, zwanych w dalszym ciągu niniejszego rozporządzenia: „emeryt", „wdowa", „sierota", przyczym odpowiednio do warunków, w jakich rozpoczyna się wznowiona działalność, należy zastosować odmienny tryb postępowania w przypadkach:

a) gdy odnośne dane ewidencyjne (akta emerytalne, kartoteki, arkusze likwidacyjne itp.) zachowały się i wymagają jedynie zaktualizowania;

b) gdy danych tych brak lub zachowały się częściowo, albo są tak zdekompletowane, że muszą być na nowo odtworzone.

2. Wszystkie roszczenia emerytów winny być zgłaszane na piśmie.

3. Z uwagi na okres okupacji i zmiany, jakie mogły zajść w stanie rodzinnym i mieszkaniowym (dotyczy tylko mieszkańców m. st. Warszawy) i stosunku do Państwa Polskiego — winny Dyrekcje nawet w przypadkach zachowania się całkowitej ewidencji żądać złożenia lub okazywania następujących dowodów:

a) karty rozpoznawczej, stwierdzającej, że w czasie okupacji zadeklarował się jako Polak; w przypadkach wątpliwych należy zasięgać opinii właściwych Rad Narodo-

wych lub organów bezpieczeństwa o lojalności emeryta, wdowy lub sieroty do Państwa Polskiego w czasie rzeczonej okupacji na obszarach wcielonych przemocą przez okupanta do Rzeszy Niemieckiej, oraz na obszarze b. Wolnego Miasta Gdańska należy żądać dowodów stwierdzających, że posiadają na mocy dekretu z dnia 28 lutego 1945 r. o wyłączeniu ze społeczeństwa Polskiego wrogich elementów (Dz. U. R. P. Nr 7, poz. 30) pełnię praw obywatelskich albo też zostali zrehabilitowani;

b) zaświadczenia komitetów domowych, Milicji Obywatelskiej lub w ostateczności własnego oświadczenia o stanie rodzinnym emeryta;

c) pisemne oświadczenia o miejscu zamieszkania.

4. W przypadkach, wymienionych w punkcie 1 lit. b) winny Dyrekcje żądać oryginalnych dokumentów lub uwierzytelnionych odpisów, a w razie braku ich, zeznań interesowanych, potwierdzonych przez co najmniej dwóch świadków z grona pracowników lub emerytów PKP, których podpisy powinny być urzędowo poświadczone (wdowy lub sieroty jako świadkowie są wyłączone), stwierdzających następujące okoliczności:

a) podstawę rozwiązania stosunku służbowego (zwolnienie z powodu niezdolności do pracy, ukończenia 60 lat życia i nabycia prawa do zaopatrzenia emerytalnego, śmierć itd.);
b) datę zwolnienia ze służby;
c) okres wysługi emerytalnej (wyliczając o ile możności szczegółowo wszystkie okresy służby);
d) ostatnią grupę uposażenia lub kategorię płacy;
e) ostatnio zajmowane stanowisko (tytuł służbowy);
f) wysokość ostatnio pobieranego z funduszów „PKP" zaopatrzenia emerytalnego, wdowiego lub sierocego.

Dekrety emerytalne, wydane emerytom, wdowom i sierotom najczęściej zawierają te dane, a w razie braku niektórych, należy je uzupełniać w miarę możności bez stosowania rygorów.

Ministerstwo Komunikacji, opierając się na praktyce z przed września 1939 roku, stwierdza, że w większości przypadków zeznania świadków, na wyżej wymienione okoliczności, czy to z braku posiadania przez świadków dokumentów o swojej służbie, czy to z powodu niemożności stwierdzenia pozostawania w spornym okresie w służbie w tym samym miejscu służbowym, czy też wreszcie z powodu niezgodności zeznań ze sobą, będą mogły być uznane za niewystarczające dowody. W tych przypadkach należałoby robić użytek z postanowień art. 50 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 marca 1928 o postępowaniu administracyjnym (Dz. U. R. P. Nr 36, poz. 341), a motywy decyzji, wydanych na podstawie tego przepisu, podawać do wiadomości interesowanych. Ministerstwo Komunikacji, biorąc pod uwagę, że obecne działania wojenne zniszczyły wielu urzędom i osobom wszelkie dokumenty, zaleca Dyrekcjom postępować następująco:

a) w pierwszym rzędzie żądać zeznań takich świadków, którzy mogą się wykazać co do swej służby oryginalnymi dokumentami lub prawnie uwierzytelnionymi odpisami takich dokumentów;
b) gdy interesowany wykazuje dobrą wolę i nie może przedstawić świadków, wymienionych pod lit. a), przyjąć świadków, którzy swoją służbę lub prawa emerytalne udowodnili częściowo oryginalnymi dokumentami lub prawnie uwierzytelnionymi odpisami takich dokumentów;
c) gdy interesowany wykazuje dobrą wolę, a czynniki natury wyższej nie pozwalają mu przedstawić świadków, wymienionych pod lit. a) i b), przyjąć świadków, którzy swoją służbę lub prawa emerytalne udowodnili zeznaniami świadków i których wiarogodność i nieposzlakowana przeszłość została bezspornie stwierdzona;
d) z uprawnień wynikających z art. 50 rozporządzenia Prezydenta R. P. z dnia 22 marca 1928 r. o postępowaniu administracyjnym (Dz. U. R. P. Nr 36, poz. 341) należy korzystać w przypadkach szczególnie jaskrawych lub wykazujących złą wolę.

III. *Wysługa emerytalna*

1. Do wysługi emerytalnej zalicza się te wszystkie okresy, które zostały zaliczone prawomocnymi orzeczeniami, a w razie braku takich orzeczeń, które podlegają zaliczeniu na podstawie rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 28 stycznia 1934 r. o zaopatrzeniu emerytalnym i odszkodowaniu za nieszczęśliwe wypadki pracowników „PKP" (Dz. U. R. P. z 1936 roku Nr 20, poz. 169) w brzmieniu zmienionym rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 19 marca 1938 r. (Dz. U. R. P. Nr 21, poz. 176).

2. Okres służby kolejowej, pracy prywatnej lub zawodowej w czasie okupacji nie podlegają w myśl §§ 2 i 46, przepisów wspomnianych w pkt. 1, zaliczeniu do wysługi emerytalnej, a poza tym dlatego, że innych przepisów prawnych, zezwalających na zaliczenie omawianych okresów niema. Nie zalicza się do wysługi emerytalnej tych okresów nawet w tym przypadku, gdyby za te okresy zostały przekazane „PKP" przez „ZUS" składki ubezpieczeniowe na podstawie rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 29 stycznia 1937 r. o przekazywaniu składek za pracowników umysłowych i łączeniu uprawnień emerytalnych (Dz. U. R. P. Nr 11, poz. 76).

3. Służbę na PKP po wyzwoleniu można zaliczać najwcześniej od 22 lipca 1944 r.

IV. *Prawo do zaopatrzenia.*

1. Prawo do zaopatrzenia emerytalnego służy:

a) osobom, którym władze „PKP" przyznały zaopatrzenie emerytalne i które obecnie odpowiadają warunkom, przewidzianym w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 28 stycznia 1934 r. (Dz. U. R. P. z 1936 Nr 20, poz. 169) z późniejszymi zmianami, a mianowicie: są obywatelami Państwa Polskiego, nie zostały skazane prawomocnym wyrokiem sądowym na karę dodatkową utraty praw publicznych (oczywiście przez władze sądowe Polskie).

Wyjazd poza granice Państwa Polskiego na okres dłuższy niż 6 miesięcy, objęcie posady Państwowej, samorządowej lub instytucji powszechnego ubezpieczenia społecznego za wynagrodzeniem itd., powoduje wstrzymanie lub wygaśnięcie zaopatrzenia emerytalnego.

b) Osobom, które były pracownikami „PKP" 1 września 1939 r., którym władze okupacyjne przyznały zaopatrzenie emerytalne (zapomogę stałą) z powodu niezdolności do pełnienia obowiązków służbowych lub granicy wieku, należy wypłacać czasowe zaliczki do wysokości zaopatrzenia emerytalnego, które może być mu przyznane. Fakt bowiem przyznania przez władze okupacyjne zaopatrzenia (zapomogi) jest bez znaczenia na prawa pracownika do zaopatrzenia emerytalnego. Takich pracowników należy poddawać badaniu lekarskiemu w Komisji Głównej i w przypadku stwierdzenia trwałej niezdolności do pełnienia rzeczonych obowiązków, rozwiązywać z nimi stosunek służbowy, a mianowicie: z pracownikami zamieszkującymi tereny wyzwolone w miesiącu lipcu 1944 z dniem 1 sierpnia 1944 r., z pracownikami, zamieszkującymi tereny wyzwolone w miesiącu styczniu 1945 z dniem 1 lutego 1945 r., z wszystkimi zaś innymi z dniem 1-szym miesiąca następującego po miesiącu, w którym dany teren został wyzwolony. Powyższe terminy rozwiązania stosunku służbowego przyjmuje się li tylko dlatego, że ze względów technicznych władze „PKP" nie są zdolne stwierdzić w ramach ustawodawstwa polskiego niezdolności tych pracowników do służby na „PKP". Pracownikom, z którymi rozwiązano stosunek służbowy i którzy odpowiadają warunkom, przewidzianym w §§ 10, 15 i 16 cytowanego na wstępie rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 28 stycznia 1934 przyznać zaopatrzenie emerytalne z potrąceniem zaliczek. W sprawie potrącenia wspomnianych zaliczek pracownikom, którzy na podstawie orzeczeń komisji lekarskich zostaną powołani do służby — będzie wydane osobne zarządzenie.

c) Pracownikom, zwolnionym ze służby „PKP" i odpowiadającym warunkom §§ 1 i 10 cytowanego na wstępie rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 28 stycznia 1934 r.

2. Prawo do zaopatrzenia wdowiego i sierocego służy:

a) Wdowom i sierotom, którym władze „PKP" przyznały zaopatrzenie wdowie i sieroce i które obecnie odpowiadają warunkom, przewidzianym w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 28 stycznia 1934 r. (Dz. U. R. P. z 1936 r. Nr 20, poz. 169) w brzmieniu zmienionym rozporządzeniem Rady Ministrów z dn. 19 marca 1938 r. (Dz. U. R. P. Nr 21, poz. 176), a w szczególności: *są obywatelami Państwa Polskiego.* Skazanie przez władze sądowe polskie prawomocnym wyrokiem sądowym na karę dodatkową utraty praw publicznych, wyjazd poza granice Państwa Polskiego na okres dłuższy niż 6 miesięcy, ponowne zawarcie związku małżeńskiego, pobieranie przez wdowę lub sierotę jakiegokolwiek uposażenia z funduszów państwowych, z funduszów samorządu terytorialnego, gospodarczego, lub z funduszów powszechnego ubezpieczenia społecznego; ukończenie przez sierotę 18 względnie 24 lat życia, powoduje wstrzymanie lub wygaśnięcie zaopatrzenia;

b) wdowom i sierotom po pracownikach, którzy zmarli w czasie okupacji lub obecnie przed zatrudnieniem ich na „PKP", tylko w przypadku, gdy się rejestrowali i nie zostali zatrudnieni z braku wolnych miejsc, lub gdy rejestracji nie dokonali z powodu obłożnej choroby, śmierci, albo innej przeszkody natury wyższej i wskutek tego stosunek służbowy nie został z nimi rozwiązany z przyczyn, noszących cechy dobrowolnego wystąpienia ze służby, a więc i utraty wszelkich praw, wynikających ze stosunku służbowego.

W tych przypadkach wdowom i sierotom służy prawo do zaopatrzenia wdowiego i sierocego, jeżeli pracownik w dniu 1 września 1939 lub w dniu śmierci, osiągnął co najmniej 5 lat wysługi emerytalnej;

c) wdowom i sierotom po pracownikach zwolnionych ze służby „PKP" i odpowiadającym warunkom §§ 18 i 27 cytowanego na wstępie rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 28.I. 1934 r.

Zastrzeżenia podane pod lit. a) odnoszą się i do przypadków przewidzianych pod lit. b) i c).

Podstawa wymiaru zaopatrzenia emerytalnego

1. Podstawą wymiaru zaopatrzenia emerytalnego jest uposażenie *zasadnicze*, przywiązane do grupy uposażenia albo kategorii płacy, którą uprawniony posiadał w ostatnim miesiącu przed rozwiązaniem stosunku służbowego.

2. Dodatki lokalne, przewidziane w § 7 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 1 stycznia 1934 o uposażeniu pracowników przedsiębiorstwa „PKP" (Dz. U. R. P. Nr 4, poz. 24), dodatki funkcyjne, przewidziane rozporządzeniem Ministra Komunikacji z dnia 10 lutego 1934 o dodatkach funkcyjnych pracowników przedsiębiorstwa „PKP" (Dz. Urz. M. K. Nr 4, poz. 18) oraz dodatek wojenny, przewidziany art. 2 dekretu Polskiego Komitetu Wyzwolenia Narodowego z dnia 27 grudnia 1944 r. o tymczasowym uregulowaniu uposażeń pracowników państwowych (Dz. U. R. P. Nr 16, poz. 88) *nie są integralną częścią uposażenia zasadniczego i wskutek tego nie mogą być brane do obliczeń podstawy wymiaru zaopatrzenia emerytalnego.*

VI. *Termin początkowy korzystania z praw do zaopatrzenia emerytalnego, wdowiego i sierocego*

Uprawnionym, którym władze „PKP" przyznały i wypłacały zaopatrzenie emerytalne, wdowie i sieroce i odszkodowanie za nieszczęśliwe wypadki przed dniem 1 września 1939, oraz osobom, po emerytach zmarłych w okresie okupacji, przyznaje się lub wznawia wypłatę tych świadczeń w następujących terminach:

a) uprawnionym, zamieszkującym w momencie wyzwolenia tereny, które zostały wyzwolone w miesiącu lipcu 1944, począwszy od 1 sierpnia 1944 r.;
b) uprawnionym, zamieszkującym w momencie wyzwolenia tereny, które zostały wyzwolone w miesiącu styczniu 1945 r., począwszy od 1 lutego 1945 r.;
c) wszystkim innym uprawnionym, od pierwszego dnia miesiąca, następującego po miesiącu, w którym dany teren został wyzwolony.

VII. *Odszkodowanie za nieszczęśliwe wypadki*

1. Odszkodowanie za nieszczęśliwe wypadki przyznaje się uprawnionym tylko za wypadki zaszłe w służbie „PKP".

2. Za wypadki zaszłe w służbie kolejowej podczas okupacji, nie przyznaje się „odszkodowania za nieszczęśliwe wypadki".

3. Prawo do odszkodowania za nieszczęśliwe wypadki przysługuje poszkodowanemu i w tych przypadkach, gdy nie nabył praw do zaopatrzenia emerytalnego.

4. Dla badań lekarskich miarodajną jest Główna Komisja Lekarska, której opinia jest ostateczna. (Instrukcja S1 i S2).

VIII. *Wypłata zaopatrzeń emerytalnych, wdowich, sierocych i odszkodowań za nieszczęśliwe wypadki*

1. Wypłatę zaopatrzeń emerytalnych, wdowich i sierocych oraz odszkodowań za nieszczęśliwe wypadki należy dokonywać tylko tym uprawnionym, którzy swe roszczenia udowodnią w sposób bezsporny.

2. Wypłatę zaopatrzeń emerytalnych, wdowich, sierocych i odszkodowań należy dokonywać za pośrednictwem kas stacyjnych i zawiadowców stacji.

IX. *Zaopatrzenie żony i dzieci zaginionego pracownika (emeryta)*

Na podstawie § 20 ust. (2) i § 29 ust. (2) cytowanego na wstępie rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 28 stycznia 1934 r. Minister Komunikacji może przyznać żonie i dzieciom zaginionego emeryta, zaopatrzenie w wysokości zaopatrzenia wdowiego i sierocego. W przypadkach więc zasługujących na uwzględnienie winny Dyrekcje przedkładać Ministrowi Komunikacji odpowiednie wnioski, oddzielne dla każdej sprawy.

Natomiast żona i dzieci po zaginionym pracowniku otrzymują, na podstawie §§ 20 ust. (1) i 29 ust. (1) cytowanego rozporządzenia, tymczasowe zaopatrzenie wdowie i sieroce na czas: od upłynięcia roku, od dnia ratyfikacji traktatu pokoju do upływu okresu, wymaganego ustawowo do sądowego uznania zaginionego za zmarłego. Przed przyznaniem zaopatrzenia tymczasowego żona i dzieci po zaginionym pracowniku mają na podstawie § 20 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 1 stycznia 1934 r. o uposażeniu pracowników przedsiębiorstwa „PKP" (Dz. U. R. P. Nr 4, poz. 24) prawo do połowy uposażenia, które przysługiwało pracownikowi w ostatnim miesiącu przed zaginięciem lub w sierpniu 1939 r. z ewentualnymi zmianami, wprowadzonymi do uposażeń dla wszystkich pracowników przedsiębiorstwa „PKP".

X. *Przedawnienie*

Roszczenia uprawnionych z tytułu zaopatrzeń i odszkodowań za nieszczęśliwe wypadki przedawniają się po upływie 3-ch lat od dnia powstania tytułu prawnego, z tytułu zaś innych należności (pośmiertne, przesiedlenie itp.), określonych na podstawie przepisów emerytalnych, powołanych w rozdz. I-ym niniejszego zarządzenia — po upływie 3-ch miesięcy od dnia powstania tytułu prawnego.

Okres okupacji, jako przeszkodą natury wyższej, uniemożliwiają uprawnionym dochodzenia u właściwej władzy swoich wierzytelności — *przerywa bieg przedawnienia.*

Bieg przedawnienia przerywają również inne przeszkody nie do przezwyciężenia przez uprawnionych, które uniemożliwiły im zgłoszenie roszczeń w terminie.

XI. *Właściwe DOKP*

Przyznawanie i wypłatę świadczeń, wynikających z cytowanych na wstępie przepisów emerytalnych dokonywuje zasadniczo ta Dyrekcja, w obrębie której emeryt był pracownikiem.

Z uwagi jednak na obecne trudności komunikacyjne do wypłaty wspomnianych świadczeń upoważnia się Dyrekcje aż do odwołania, aby przy załatwianiu takich spraw kierowały się miejscem zamieszkania emeryta, a nie miejscem pracy. Właściwą więc Dyrekcją przy wymiarze i wypłacie omawianych świadczeń będzie ta Dyrekcja, w obrębie której znajduje się miejsce zamieszkania emeryta, wdowy lub sieroty. W przypadkach zaś rozwiązania stosunku służbowego z pracownikiem, który pracował na „PKP" po 22 lipca 1944, zaopatrzenie albo odszkodowanie przyznaje Dyrekcja macierzysta i celem wypłaty przekazuje akta emerytalne Dyrekcji, w obrębie której znajduje się miejsce zamieszkania emeryta. Nie przekazuje do wypłaty Dyrekcja macierzysta innej Dyrekcji spraw tych emerytów, których miejsce zamieszkania, choć położone w innej Dyrekcji, jest bliższe od punktu wypłaty, położonego w obrębie Dyrekcji macierzystej, niż od takiego punktu, położonego w obrębie Dyrekcji, w której znajduje się miejsce zamieszkania emerytów.

Analogicznie należy postępować z wdowami i sierotami po tych pracownikach.

XII. *Postępowania administracyjne przy wydawaniu orzeczeń i przedkładaniu sprawozdań Ministerstwu Komunikacji*

1. Orzeczenie winno zawierać prawne i faktyczne uzasadnienie. Faktycznym uzasadnieniem będzie np. przytoczenie okoliczności dlaczego interesowany nie ma 15-letniej wysługi emerytalnej, prawnym zaś — powołanie odnośnych artykułów lub paragrafów właściwej ustawy albo rozporządzenia, ze ścisłym oznaczeniem daty i pełnego tytułu oraz numeru i pozycji Dziennika Ustaw R. P.

2. W pismach i orzeczeniach wystosowanych do stron, nie należy powoływać się na *okólniki* Ministerstwa Komunikacji, *które należą do wewnętrznej strony urzędowania* i nie mogą stanowić dla strony żadnej podstawy prawnej danego orzeczenia.

3. Wszystkie pisma i orzeczenia winny być doręczane za pisemnym potwierdzeniem odbioru, które winny zawierać pouczenie o środkach prawnych i być przechowywane w aktach emerytalnych.

4. Sprawozdania Dyrekcji w sprawach, wynikłych z odwołań i ewentualnych skarg do Najwyższego Trybunału Administracyjnego, winny zawierać dane, rozgraniczone na trzy działy, a mianowicie:

a) *Stan faktyczny*, w którym należy podać: datę, podstawy prawne i faktyczne rozwiązania stosunku służbowego lub inną przyczynę, uzasadniającą przyznanie świadczenia, wysokość zaopatrzenia lub odszkodowania, okres wysługi emerytalnej z podaniem szczegółowych okresów służby, pracy itd oraz dat o doręczeniu zaskarżonego orzeczenia i wniesienia odwołania albo skargi;

b) *roszczenia*, przyczym należy podać wyczerpująco kolejno wszystkie roszczenia podniesione w odwołaniu albo w skardze;

c) *wnioski*, które winne być opracowane szczegółowo i wyczerpująco z podaniem faktycznego i prawnego uzasadnienia według kolejności roszczeń.

Przy odwołaniach wniesionych po terminie wniosek winien się ograniczać do pozostawienia odwołania bez rozpoznania z powodu uchybienia terminu, przewidzianego w § 9 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 28 stycznia 1934 r. o zaopatrzeniu emerytalnym i odszkodowaniu za nieszczęśliwe wypadki pracowników „PKP" (Dz. U. R. P. z 1936 Nr 20, poz. 169) w brzmieniu zmienionym rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 19 marca 1938 r. (Dz. U. R. P. Nr 21, poz. 176) względnie § 10 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 8 lipca 1932 o zaopatrzeniu emerytalnym i odszkodowaniu za nieszczęśliwe wypadki pracowników „PKP" (Dz. U. R. P. Nr 61, poz. 577) i art. 86 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 marca 1928 o postępowaniu administracyjnym (Dz. U. R. P. Nr 36, poz. 341).

5. O ile forma ani treść pisma nie pozwala wywnioskować, czy należy je uważać za odwołanie, czy za prośbę, należy zażądać od strony wyraźnego oświadczenia się w tym względzie na piśmie.

6. Wszystkie prośby o *wznowienie* postępowania w sprawach, w których zapadły decyzje Ministerstwa Komunikacji, chociażby nie uzasadnione, mają być przedkładane Ministerstwu.

Nr. K Pers. 8/879/45.

Okólnik Ministerstwa Komunikacji z dnia 11 kwietnia 1945 r. o przesyłaniu Prokuraturze Wojskowej i Sądowi Wojskowemu P. K. P. odpisów ważniejszych zarządzeń i okólników.

56

Zarządzam, aby przesyłano Wojskowej Prokuraturze i Sądowi Wojskowemu PKP odpisy wszystkich ważniejszych zarządzeń i okólników, wychodzących z ramienia Ministerstwa Komunikacji, a dotyczących działalności i funkcjonowania PKP — a to celem realizacji nadzoru nad ich wykonaniem w nawiązaniu i po myśli art. 67 Dekretu PKWN z dnia 23 września 1944 roku (Dz. U. R. P. Nr 6, poz. 29).

Dyrekcje Okręgowe Kolei Państwowych winny przesyłać odpisy swych zarządzeń Ekspozyturom Prokuratury PKP.

Przez ważniejsze wspomniane zarządzenia i okólniki rozumieć należy:

wszelkie zarządzenia, dotyczące organizacji Komisji Dyscyplinarnej i wymiaru kar dyscyplinarnych,

wszelkie zarządzenia, co do wyposażenia technicznego obsługi technicznej PKP,

wszelkie zarządzenia, dotyczące służby ruchu, drogowej, zabezpieczenia ruchu pociągów, mechanicznej i trakcyjnej, zasobów i sanitarnej.

Należy również przesyłać odpisy zarządzeń i okólników, dotyczących kolei wąskotorowych.

Nr KO 1(14(3)45.

Zarządzenie Ministra Komunikacji z dnia 26 marca 1945 r. o przekształceniu biur wojskowych w D. O. K. P. na samodzielne referaty wojskowe.

57

Na podstawie art. 17 ust. 3 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 września 1926 r. o utworzeniu przedsiębiorstwa „Polskie Koleje Państwowe" (Dz. U. R. P. z 1930 r. Nr 89, poz. 705) zarządzam, co następuje:

§ 1.

Istniejące w dyrekcjach okręgowych kolei państwowych biura wojskowe (rozp. Min. Kom. z 5.3.1934 r. o organizacji dyrekcji okręgowych i oddziałów kolei państwowych — załącznik I §§ 6, 9 i 11, załącznik II § 17 Dz. U. M. K. Nr 9, poz. 54) przekształca się na samodzielne referaty:

1) reklamacyjny,
2) straży ochrony kolei,
3) Opl, Opgaz i pożarnictwa.

§ 2.

Referaty reklamacyjny oraz straży ochrony kolei przydziela się do biura personalnego DOKP, referat zaś Opl, Opgaz i pożarnictwa — do wydziału mechanicznego DOKP.

§ 3.

Zakres działania wymienionych w § 1 referatów określi specjalny regulamin.

§ 4.

Zarządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem 1 kwietnia 1945 r.

Nr. KO 1/11/1/45.

Rozporządzenie Ministra Komunikacji z dn. 20 czerwca 1945 r. o wydaniu Regulaminu Rady Technicznej przy Ministrze Komunikacji

58

Na podstawie § 3 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 stycznia 1925 r. w sprawie powołania Rady Technicznej przy Ministrze Kolei, § 5 Statutu tejże Rady (Monitor Polski Nr. 14, poz. 63 i Dz. Urz. M. K. Nr. 5, poz. 13 z 1925 r.) oraz art. 6 i 10 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 21 maja 1932 r. w sprawie zniesienia urzędu Ministra Robót Publicznych (Dz. U. R. P. Nr. 51, poz. 479), zatwierdzam zamieszczony w załączniku do niniejszego rozporządzenia Regulamin Rady Technicznej przy Ministrze Komunikacji.

Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Z tym dniem tracą moc obowiązującą:

1) rozporządzenie Ministra Komunikacji z dnia 19 sierpnia 1930 r. w sprawie Regulaminu Rady Technicznej przy Ministrze Komunikacji oraz składu osobowego tej Rady (Dz. U. M. K. Nr. 22, poz. 165),
2) rozporządzenie Ministra Komunikacji z dnia 25 września 1933 r. w sprawie utworzenia Komitetu do spraw Przebudowy i Elektryfikacji Węzła Kolejowego Warszawskiego (Dz. U. M. K. Nr. 19, poz. 145).

Regulamin Rady Technicznej przy Ministrze Komunikacji

§ 1.

Zakres działalności Rady.

(1) Do zakresu działania Rady Technicznej należy opiniowanie i korygowanie:

1) ogólnych planów odbudowy i rozwoju sieci komunikacyjnej oraz środków przewozowych w dziedzinie kolei, dróg kołowych i wodnych;
2) projektów budowy nowych kolei, dróg kołowych i wodnych oraz przebudowy istniejących,
3) projektów przebudowy węzłów i stacji kolejowych,

4) większych projektów poszczególnych budowli, maszyn i urządzeń technicznych z działu komunikacji kolejowej, wodnej i kołowej w szczególności, o ile idzie o mosty, żelaznych ponad 50 metrów, żelazo-betonowych ponad 15 m i kamiennych ponad 10 m rozpiętości pojedyńczych przęseł, oraz wszelkich mostów zwodzonych i tuneli,
5) projektów typów budowli i urządzeń technicznych w dziedzinie kolejnictwa, dróg kołowych i wodnych,
6) projektów typów nowego taboru kolejowego i innych środków przewozowych,
7) projektów budowy remiz i warsztatów naprawczych,
8) projektów wszelkich budowli i urządzeń z nowych, nie stosowanych dotychczas materiałów oraz nowych sposobów wykonywania robót,
9) projektów i warunków technicznych budowy kolei specjalnych typów oraz tramwajów z trakcją mechaniczną,
10) przepisów i instrukcyj o budowie i eksploatacji kolei, dróg kołowych i wodnych,
11) okresowych programów wykonania odbudodowy i inwestycyj,
12) wszelkich innych projektów i wniosków z działu komunikacji, które Minister skieruje do Rady.

(2) Projekty i plany, o których mowa w ust. (1), kieruje do Rady Minister Komunikacji lub z jego upoważnienia Podsekretarze Stanu oraz właściwi rzeczowo Dyrektorowie Departamentów i Biur technicznych M. K.

(3) Rada Techniczna jest upoważniona do:
1) podejmowania inicjatywy i do współpracy z właściwymi rzeczowo departamentami i biurami M. K. nad ulepszeniami technicznymi w dziedzinie budowy i eksploatacji kolei, dróg kołowych i wodnych,
2) koordynowania prac departamentów i biur Ministerstwa Komunikacji nad usprawnieniem gospodarki kolei, dróg kołowych i wodnych,
3) oceny prac techniczno-naukowych, które mają być wydane przez M. K.

(4) Rada Techniczna przygotowuje materiały i załatwia szczegółowe sprawy, dotyczące obrad międzynarodowych związków komunikacyjnych.

§ 2.

Skład Rady.

(1) Rada Techniczna składa się z:
1) Przewodniczącego, mianowanego przez Ministra Komunikacji,
2) członków w ilości 15 do 18, powołanych przez Ministra Komunikacji spośród wybitnych fachowców w dziale techniki komunikacyjnej,
3) przedstawiciela Sztabu Głównego,
4) Dyrektorów Departamentów i Biur technicznych M. K. lub ich zastępców, a prawem delegowania przez nich właściwych rzeczowo naczelników wydziałów.

(2) Zastępcę Przewodniczącego mianuje Minister Komunikacji, na wniosek Przewodniczącego Rady, spośród członków Rady.

§ 3.

Nadzwyczajni uczestnicy obrad Rady.

Na zaproszenie Przewodniczącego Rady lub z polecenia Ministra Komunikacji w obradach Rady biorą udział:
1) przedstawiciele interesowanych ministerstw, innych centralnych organów państwowych i organów samorządowych,
2) przedstawiciel Głównej Inspekcji Komunikacji,
3) przedstawiciele urzędów podległych Ministerstwu Komunikacji,
4) specjalni rzeczoznawcy.

§ 4.

Komisje.

(1) Do rozpatrywania poszczególnych zagadnień Przewodniczący Rady wyznacza Komisję spośród członków Rady, z zaproszeniem w razie potrzeby specjalnych rzeczoznawców i innych osób, o których mowa w § 3. W każdej Komisji powinien uczestniczyć Dyrektor interesowanego Departamentu (Biura) M. K.

(2) Komisji przewodniczy albo Przewodniczący Rady osobiście, albo wyznaczony przezeń członek Rady.

(3) Uchwały Komisyj zapadają większością głosów; w razie równości głosów rozstrzyga głos Przewodniczącego. Do ważności uchwał Komisji niezbędna jest obecność na posiedzeniu co najmniej połowy ilości członków Komisji.

(4) Osoby wymienione w § 3 nie uczestniczą w głosowaniu.

(5) Z obrad Komisji sporządza się protokół, z zaznaczeniem w nim opinii mniejszości.

(6) W razie potrzeby Przewodniczący tworzy, za zgodą Ministra Komunikacji, dla rozpatrywania pewnych zagadnień Komisje stałe. Do obrad w tych Komisjach mają odpowiednio zastosowania postanowienia ustępów poprzednich.

(7) Uchwały Komisyj przedstawia Przewodniczący Rady wraz z protokółami obrad Ministrowi Komunikacji do zatwierdzenia.

(8) Uchwały Komisji zatwierdzone przez Ministra Komunikacji, Przewodniczący Rady przekazuje właściwym departamentom (biurom) M. K. do wykonania.

§ 5.

Pomoc departamentów (biur) M. K. i organów podległych dla Rady.

(1) Departamenty i biura M. K. oraz urzędy podległe M. K. mają obowiązek udzielania, na żądanie Przewodniczącego Rady Technicznej, wszelkich wyjaśnień i informacyj oraz dostarczania wszelkich potrzebnych danych.

(2) Biuro Planowania M. K. jest nadto obowiązane udzielać Radzie Technicznej, w razie potrzeby, pomocy w zakresie prac kreślarskich i wyświetlania.

§ 6.

Kompetencje Przewodniczącego Rady w sprawach administracyjnych.

W sprawach administracyjnych Rady, t. j. w sprawach personalnych, finansowo-rachunkowych, gospodarczych i kancelaryjnych Przewodniczący Rady ma kompetencje takie, jak Dyrektor Departamentu M. K.

§ 7.

Pokrycie wydatków Rady.

Wydatki Rady pokrywa się z sum preliminowanych na ten cel w budżecie M. K., jako też z sum przyznanych na ten cel przez Ministra Komunikacji z właściwych kredytów inwestycyjnych.

§ 8.

Sekretariat.

(1) Do załatwiania spraw administracyjnych Rady powołany jest Sekretarz Rady z Kierownikiem Sekretariatu na czele.

(2) Kierownika Sekretariatu Rady wyznacza Minister Komunikacji na wniosek Przewodniczącego Rady.

§ 9.

Biurowość.

W biurowości Rady stosuje się analogicznie instrukcję biurową obowiązującą w M. K.

DZIAŁ FINANSOWY

Zarządzenie Ministra Komunikacji z dnia 30 kwietnia 1945 r. o kompetencji dyrektorów kolei państwowych, naczelników służb (biur), naczelników oddziałów, parowozowni głównych i warsztatów głównych co do zatwierdzania umów o roboty i dostawy oraz udzielania zaliczek pieniężnych na dokonywanie zakupów.

59

Na podstawie art. 17 ust. 3 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 września 1926 r. o utworzeniu przedsiębiorstwa „Polskie Koleje Państwowe" (Dz. U. R. P. Nr. 89, poz. 705 z 1930 r.) zarządzam, co następuje:

§ 1.

Upoważnia się do zatwierdzania umów na roboty i dostawy:

1) dyrektorów kolei państwowych: z wolnej ręki — do sumy 50.000 zł., w drodze przetargu — do 300.000 zł., w jednym przypadku;
2) naczelników służb (biur): z wolnej ręki — do sumy 10.000 zł., w drodze przetargu — do 100.000 zł., w jednym przypadku;
3) naczelników oddziałów, naczelników parowozowni głównych i warsztatów głównych: z wolnej ręki — do sumy 5.000 zł., w drodze przetargu — do 25.000 zł., w jednym przypadku.

§ 2.

Zezwala się dyrektorom kolei państwowych na udzielanie stałej zaliczki pieniężnej do wyliczenia naczelnikom służb i oddziałów: ruchu, mechanicznej, drogowej, elektrotechnicznej oraz naczelnikom parowozowni głównych i warsztatów głównych w wysokości 10.000 zł. na zakupy doraźne w nagłych wypadkach.

Wyliczenie z otrzymanej zaliczki powinno nastąpić co najmniej raz na miesiąc.

W przypadku nie wykorzystania zaliczki w ciągu miesiąca, należy ją zwrócić względnie zarachować na następny okres miesięczny, po uzyskaniu uprzedniej zgody dyrektora kolei państwowych.

§ 3.

W związku z postanowieniami niniejszego zarządzenia należy poczynić następujące zmiany w obowiązujących przepisach:

I. Przepisy o organizacji DOKP (Dz. U. M. K. z 1934 r. Nr 9, poz. 54) z późniejszymi zmianami:

1) w Przepisach o podziale czynności DOKP — załącznik II:

a) § 2 ust. (1) pkt. 38) zdanie pierwsze otrzymuje następujące brzmienie: „zatwierdzanie umów o roboty i dostawy z wolnej ręki na sumę do 50.000 zł., w drodze zaś przetargu do 300.000 zł., w jednym przypadku", a po literze c) tego punktu dodać lit. jako d) nowe postanowienie o brzmieniu: „udzielanie stałej zaliczki pieniężnej do wyliczenia naczelnikom służb i oddziałów: ruchu, mechanicznej, drogowej, elektrotechnicznej, oraz naczelnikom parowozowni głównych i warsztatów głównych w wysokości 10000 zł., na zakupy doraźne w nagłych wypadkach;
b) § 5 ust. (1) pkt. 12) otrzymuje brzmienie: „zawieranie, w porozumieniu z Biurem finansowym i prawnym, umów o roboty i dostawy z wolnej ręki do wysokości 10.000 zł. w drodze zaś przetargu do 100.000 zł. w jednym przypadku,"

2) W Statucie Organizacyjnym Oddziałów Kolei Państwowych — załącznik III:

w §. 12 w nagłówku wykreślić wyraz „drogowy", a w tekście wyraz „drogowego", w wierszu 3 wykreślić wyraz „ograniczonego", a zamiast sum: „500 zł. i 5.000 zł." wpisać „5.000 zł." i „25.000 zł.", oraz wykreślić słowa „albo specjalnego upoważnienia".

II. W Statucie Organizacyjnym Warsztatów Głównych Kolei Państwowych — załącznik do zarządzenia Ministra Komunikacji z dnia 23 maja 1936 r. o organizacji warsztatów głównych kolei państwowych (Dz. Urz. M. K. Nr 29, poz. 139):

w § 3 ust. (2) pkt. 5 po lit. f) dodać lit. f—1):

„zawiera umowy o roboty i dostawy z wolnej ręki do wysokości 5.000 zł., w drodze zaś przetargu do 25.000 zł., w jednym przypadku, na zasadach ogólnych ustanowionych przez właściwe organa dyrekcji";

III. W Statucie Organizacyjnym parowozowni kolei państwowych — zarządzenie Ministra Komunikacji z dnia 9 grudnia 1936 r. o organizacji parowozowni kolei państwowych (Dz. Urz. M. K. Nr 67, poz. 341):

w § 2 po ust. (6) dodać ust. (6a):

„zawiera umowy o roboty i dostawy z wolnej ręki do wysokości 5.000 zł., w drodze zaś przetargu do 25.000 zł. w jednym przypadku, na zasadach ogólnych, ustanowionych przez właściwe organa dyrekcji".

§ 4.

Zarządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem 30 kwietnia 1945 r.

Nr. KF 173/45

DZIAŁ RUCHU KOLEJOWEGO

Zarządzenie Ministra Komunikacji z dnia 5 kwietnia 1945 r. o przyspieszeniu dochodzeń służbowych w sprawach wypadków i ważniejszych wydarzeń kolejowych.

60

Na podstawie art. 4 ustawy z dnia 12.VI.1924 roku o zakresie działania Ministra Kolei Żelaznych i o organizacji urzędów kolejowych (Dz. U. R. P. Nr 57, poz. 580) i art. 2 rozp. Prez. Rzplitej z dnia 24.IX.1926 r. w sprawie ustanowienia urzędu Ministra Komunikacji (Dz.U.R.P. Nr 97, poz. 567), w powołaniu na art. 3 dekretu P.K.W.N. z dnia 4.XI.1944 r. o militaryzacji P.K.P. (Dz. U. R. P. Nr 11, poz. 55) zarządzam, co następuje:

§ 1. Protokóły dochodzeń służbowych przeprowadzanych w trybie obowiązującym według „Przepisów o doniesieniach i o przeprowadzaniu dochodzeń w sprawach wypadków i ważniejszych wydarzeń kolejowych" (Nr R. 3) winny być przedstawiane właściwym zwierzchnim władzom kolejowym w ciągu 3-ch dni od daty wypadku.

§ 2. We wszystkich wypadkach o cechach naruszenia postanowień karnych obowiązujących ustaw protokóły dochodzeń winny być w nieprzekraczalnym terminie 24 godzin od chwili otrzymania przesłane według właściwości do miejscowej Ekspozytury Prokuratury Wojskowej P. K. P., bądź — jeśli jej nie utworzono jeszcze — do Prokuratury Wojskowej P. K. P. przy Ministerstwie Komunikacji.

§ 3. Z chwilą wejścia w życie niniejszego zarządzenia tracą moc obowiązującą sprzeczne z nim przepisy. W szczególności w zarządzeniu Ministra Komunikacji z dnia 6.V.1936 r. Nr R.O.V 200/5 „O zmianach i uzupełnieniach do przepisów o doniesieniach i o przeprowadzaniu dochodzeń w sprawach wypadków i ważniejszych wydarzeń kolejowych" (Nr R. 3) — (Dz. Urz. M. K. z 30.VI.1936 r. Nr 35, poz. 170) zmienia się w § 1 p. 13) lit. f) w wierszu 7-ym słowa „w terminie 14 dniowym" na słowa „w terminie 3 dniowym".

§ 4. Zarządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem 10 kwietnia 1945 r.

Nr. KO 1/12/1/45.

Okólnik Ministra Komunikacji z dnia 18 kwietnia 1945 r. w sprawie przeprowadzenia szczegółowych dochodzeń o wypadkach i ważniejszych wydarzeniach kolejowych.

61

W uzupełnieniu zarządzenia Ministra Komunikacji z dnia 5.IV.1945 r. Nr KO 1(12(1)45, wyjaśnia się dodatkowo, że jakkolwiek protokóły dochodzeń służbowych o wypadkach i ważniejszych wydarzeniach kolejowych powinny być przedstawiane właściwym władzom kolejowym w ciągu 3-ch dni od daty zaistnienia wypadku lub ważniejszego wydarzenia, nie zwalnia to jednakże organów prowadzących dochodzenie od przeprowadzania szczegółowej analizy istoty wypadku lub ważniejszego wydarzenia i całkowitego wyświetlenia przyczyn, które je spowodowały.

Gdyby zaistniała konieczność przeprowadzenia, czy to wizji lokalnej, czy też innych komisyjnych badań dla wyjaśnienia okoliczności, które przyczyniły się do spowodowania danego wypadku lub ważniejszego wydarzenia, to należy bezwzględnie badania takie przeprowadzić. Przy przedstawieniu zebranego materiału o tego rodzaju wypadku lub ważniejszym wydarzeniu w terminie 3-dniowym, należy wskazać domniemaną przyczynę, która spowodowała dany wypadek lub ważniejsze wydarzenie i zaznaczyć, co jeszcze pozostało do wyświetlenia. Po całko-

witym zakończeniu dochodzenia — należy uzupełniające materiały wraz z wyczerpującymi wnioskami przedstawić niezwłocznie właściwym władzom kolejowym.

Sprawozdania, które w myśl „Przepisów Nr R 3" powinny być przedstawiane do Departamentu Ruchu Kolejowego MK, należy przesyłać niezwłocznie po otrzymaniu zakończonych dochodzeń przez Dyrekcję.

Nr. KR 73/466/45.

DZIAŁ DRÓG KOŁOWYCH

Rozporządzenie Ministra Komunikacji z dnia 19 kwietnia 1945 r. wydane w porozumieniu z Ministrem Administracji Publicznej, o utworzeniu Rejonowego Kierownictwa Odbudowy Mostów Drogowych z siedzibą w Płocku

62

Na podstawie art. 28 ust. (2) rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 19 stycznia 1928 r. o organizacji i zakresie działania władz administracji ogólnej, w brzmieniu ustalonym obwieszczeniem Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 25 sierpnia 1936 r. (Dz. U. R. P. Nr 80, poz. 555), zarządzam co następuje:

§ 1. W celu odbudowy mostów drogowych przez Wisłę w Wyszogrodzie, Płocku, Włocławku i Toruniu, tworzy się jako organ techniczno-budowlany II instancji, niezespolony z władzami administracji ogólnej i podległy bezpośrednio Ministrowi Komunikacji, Rejonowe Kierownictwo Odbudowy Mostów Drogowych z siedzibą w Płocku.

§ 2. Dla odbudowy poszczególnych mostów Rejonowe Kierownictwo powoła miejscowe kierownictwa odbudowy jako organa I instancji.

§ 3. Zarządzenia szczegółowe, co do zakresu i sposobu działania rejonowego i miejscowych kierownictw odbudowy oraz ich likwidacji po wykonaniu robót wyda Minister Komunikacji.

§ 4. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Nr. IX — M — 1534/1.

Rozporządzenie Ministra Komunikacji z dnia 30 kwietnia 1945 r. wydane w porozumieniu z Ministrem Administracji Publicznej, o utworzeniu Rejonowego Kierownictwa Budowy Mostów Drogowych z siedzibą w Kielcach

63

Na podstawie art. 28 ust. (2) rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 19 stycznia 1928 r. o organizacji i zakresie działania władz administracji ogólnej, w brzmieniu ustalonym obwieszczeniem Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 25 sierpnia 1936 r. (Dz. U. R. P. Nr 80, poz. 555), zarządzam, co następuje:

§ 1. W celu odbudowy mostów drogowych przez Wisłę w Szczucinie, Sandomierzu, Annopolu, Puławach i przez Pilicę w Białobrzegach tworzy się jako organ techniczno-budowlany II instancji, niezespolony z władzami administracji ogólnej i podległy bezpośrednio Ministrowi Komunikacji, Rejonowe Kierownictwo Odbudowy Mostów Drogowych z siedzibą w Kielcach.

§ 2. Dla odbudowy poszczególnych mostów Rejonowe Kierownictwo powoła miejscowe kierownictwa odbudowy jako organa I instancji.

§ 3. Zarządzenia szczegółowe, co do zakresu i sposobu działania rejonowego i miejscowych kierownictw odbudowy oraz ich likwidacji po wykonaniu robót wyda Minister Komunikacji.

§ 4. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Nr. IX — M — 1534/1.

Rozporządzenie Ministra Komunikacji z dnia 30 kwietnia 1945 r. wydane w porozumieniu z Ministrem Administracji Publicznej, o utworzeniu Rejonowego Kierownictwa Odbudowy Mostów Drogowych z siedzibą w Tczewie

64

Na podstawie art. 28 ust. (2) rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 19 stycznia 1928 r. o organizacji i zakresie działania władz administracji ogólnej, w brzmieniu ustalonym obwieszczeniem Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 25 sierpnia 1936 r. (Dz. U. R. P. Nr 80, poz. 555), zarządzam, co następuje:

§ 1. W celu odbudowy mostów drogowych przez Wisłę w Fordonie, Grudziądzu i Tczewie tworzy się jako organ techniczno-budowlany II-ej instancji, niezespolony z władzami administracji ogólnej i podległy bezpośrednio Ministrowi Komunikacji, Rejonowe Kierownictwo Odbudowy Mostów Drogowych z siedzibą w Tczewie.

§ 2. Dla odbudowy poszczególnych mostów Rejonowe Kierownictwo powoła miejscowe kierownictwo odbudowy jako organa I instancji.

§ 3. Zarządzenia szczegółowe, co do zakresu i sposobu działania rejonowego i miejscowych kierownictw odbudowy oraz ich likwidacji po wykonaniu robót wyda Minister Komunikacji.

§ 4. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z niem ogłoszenia.

Nr. IX — M — 1534/1

DZIAŁ APROWIZACJI i ZAOPATRYWANIA

Rozporządzenie Ministra Komunikacji z dnia 13 czerwca 1945 r. o utworzeniu „Wymiany Towarowej P. K. P."

65

Do czasu utworzenia przedsiębiorstwa wymiany towarowej PKP na zasadzie przepisów ogólnie obowiązujących zarządzam tymczasowo w porozumieniu z Ministrami Aprowizacji i Handlu oraz przemysłu co następuje:

1) W przedsiębiorstwie PKP tworzy się z ważnością *od 1.VII.45.* przedsiębiorstwo pomocnicze pod nazwą „Wymiana Towarowa PKP", nazywane w dalszym ciągu w skrócie „W.T.".

Celem „W.T." jest poprawa warunków aprowizacyjnych pracowników PKP, zadaniem zaś do tego wiodącym — wymiana artykułów przemysłowych na produkty rolne i przekazywanie ich organom aprowizacyjnym PKP do rozdziału między pracowników kolei państwowych.

2) Organami „WT." są:

1) Centrala Wymiany Towarowej PKP.
2) Oddziały Okręgowe Wymiany Towarowej PKP.
3) Składnice stacyjne Wymiany Towarowej PKP.

3) Składnice „W.T." tworzy się na stacjach PKP w zależności od warunków miejscowych, ułatwiających wymianę towarów przemysłowych na produkty rolne.

4) Składnice Wymiany Towarowej winny korzystać z istniejącego aparatu PKP, mianowicie z ekspedycji towarowych względnie bagażowych, z magazynów, z wag oraz z personelu służby handlowo-taryfowej.

5) Składnicą „W.T." zawiaduje kierownik ekspedycji towarowej, względnie bagażowej, który jest odpowiedzialny za gospodarkę towarową i pieniężną Składnicy „W.T."

6) Składnice „W.T." są upoważnione do przeprowadzania wymiany artykułów przemysłowych na produkty rolne z producentami rolnymi, jako też z wszelkiego rodzaju spółdzielniami o charakterze rolniczo-handlowym oraz do przyjmowania zamówień na wyroby przemysłowe.

7) Do współpracy i do społecznej kontroli czynności Składnic „W.T." zostaną powołane komisje złożone:

1) z 1 przedstawiciela znajdujących się w okolicy danej stacji organizacji o charakterze rolniczo-handlowym, jak spółdzielnie „Samopomocy Chłopskiej", „Rolnik", „Społem" itp.,
2) z 1 przedstawiciela ZZK,
3) z 1 przedstawiciela Związku Samopomocy Chłopskiej.

8) Przy każdej DOKP tworzy się oddziały okręgowe „W.T.", w skład których wchodzą:

1) delegat Biura Aprowizacji i Zaopatrywania DOKP, jako przewodniczący,
2) przedstawiciel Zarządu Okręgowego ZZK,
3) 1 przedstawiciel Okręgowej Komisji Związków Zawodowych,
4) 1 przedstawiciel Związku Samopomocy Chłopskiej.

9) Oddziały Okręgowe „W.T." koordynują i kontrolują pracę składnic stacyjnych „W.T.", zbierają od składnic lub bezpośrednio od producentów rolnych zamówienia na artykuły przemysłowe, przesyłają je do Centrali „W.T.", przekazują drogą wymiany uzyskane produkty rolne kolejowemu aparatowi aprowizacyjnemu, a artykuły przemysłowe składnicom stacyjnym „W.T." i dostarczają Centrali „W.T." danych o uzyskanych produktach rolnych.

10) W skład Centrali „W.T." wchodzą:

a) 1 delegat Biura Aprowizacji i Zaopatrywania MK, jako przewodniczący,
b) 1 delegat Min. Przemysłu,
c) 1 delegat Min. Aprowizacji i Handlu,
d) 1 delegat Zarządu Głównego ZZK,
e) 1 delegat Centr. Komisji Zw. Zawodow.,
f) 1 delegat Zw. Samopomocy Chłopskiej,
g) 1 delegat Dep. Finansowego MK,
h) 1 delegat Dep. Handlowo-Taryfow. MK,
i) 1 delegat Dep. Ruchu Kolejowego MK.

Siedzibą Centrali „W.T." jest Warszawa, (gmach Ministerstwa Komunikacji przy ul. Chałubińskiego 4).

11) Centrala „W.T." kieruje całokształtem prac oddziałów okręgowych i składnic stacyjnych „W.T.", występuje do właściwych władz o kredyty do wysokości 500.000 zł (słownie pięćset tysięcy), zakupy i przydziały artykułów przemysłowych i przydziela je oddziałom okręgowym lub składnicom do wymiany na produkty rolne.

Centrala „W.T." odpowiada wobec właściwych Ministerstw za całokształt gospodarki „W.T."

12) Uchwały oddziałów okręgowych i Centrali „W.T." zapadają większością głosów. W razie równości głosów decyduje głos przewodniczącego. Do ważności uchwał wymagana jest obecność w składnicach 2-ch, w okręgach 2-ch, a w Centrali „W.T." co najmniej 5-ciu członków.

13) W korespondencji służbowej między organami „W.T." należy korzystać z poczty kolejowej oraz z łączności telefonicznej, telegraficznej i iskrowej.

Nr. 1/45.

Część C.

PRZEDRUKI

Rozkaz personalny Nr 132 Naczelnego Dowódcy Wojska Polskiego z dnia 14 marca 1945 r.

66

Na podstawie Dekretu Polskiego Komitetu Wyzwolenia Narodowego z dnia 23 grudnia 1944 r. nadaję za wykazanie niezłomnej woli, energii i poświęcenia w odbudowie uszkodzonych linii kolejowych na odcinku ofensywy 1-ej Armii W. P. następującym pracownikom kolei:

SREBRNY KRZYŻ ZASŁUGI

1) Słomka Stefan,
2) Gierczyński Władysław,
3) Lewandowski Józef,
4) Kminkowski Walerian,
5) Bocholski Stanisław,
6) Afeltowicz Stanisław.

Naczelny D-ca Wojska Polskiego
(—) *Michał Żymierski*
gen. broni

Zastępca Naczelnego Dowódcy W. P.
do spraw polit.-wych.
(—) *inż. Marian Spychalski*
gen. brygady

Dekret Polskiego Komitetu Wyzwolenia Narodowego o militaryzacji Polskich Kolei Państwowych z dnia 4 listopada 1944 r. (Dz. U. R. P. Nr, 11 poz. 55 z 1944 r.)

67

Dokładne i terminowe wykonywanie zadań w zakresie transportu kolejowego ma olbrzymie znaczenie gospodarcze i wojskowe, zwłaszcza w obecnych warunkach toczącej się wojny o ostateczne rozgromienie hitleryzmu i wyzwolenie naszej Ojczyzny. Nakłada to na wszystkich zatrudnionych na kolejach szczególne obowiązki i odpowiedzialność za sumienne i sprawne wykonywanie ich pracy, wobec czego na podstawie ustawy Krajowej Rady Narodowej z dnia 15 sierpnia 1944 r. o tymczasowym trybie wydawania dekretów z mocą ustawy (Dz. U. R. P. Nr 1, poz. 3) — Polski Komitet Wyzwolenia Narodowego postanawia, a Prezydium Krajowej Rady Narodowej zatwierdza, co następuje:

Art. 1. Na czas wojny Polskie Koleje Państwowe podlegają militaryzacji, a Naczelny Dowódca Wojska Polskiego może użyczyć ich w całości lub w części do zadań natury wojskowej.

Art. 2. Wszystkich zatrudnionych na Polskich Kolejach Państwowych uważa się za zmobilizowanych do wojskowej służby w komunikacji kolejowej.

Art. 3. Z chwilą użycia Polskich Kolei Państwowych w całości lub w części do zadań natury wojskowej, zarządzanie nimi oraz władza dyscyplinarna nad osobami wymienionymi w art. 2 przechodzi na Naczelnego Dowódcę Wojska Polskiego lub na upoważnione przezeń osoby.

Art. 4. Osoby wymienione w art. 2 odpowiadają za popełnione przestępstwa według przepisów kodeksu karnego Wojska Polskiego. Do rozpoznawania właściwe są sądy wojskowe.

Art. 5. W sprawach karnych osób, zatrudnionych na Polskich Kolejach Państwowych, organa sądów powszechnych mogą wszczynać i prowadzić dochodzenie oraz śledztwo według obowiązujących ich przepisów, o ile danej sprawy nie przejęły lub nie prowadzą wojskowe organa wymiaru sprawiedliwości. Po ukończeniu dochodzenia lub śledztwa prokurator sądu powszechnego przekaże sprawę właściwemu wojskowemu organowi wymiaru sprawiedliwości.

Art. 6. Uchyla się moc obowiązującą rozdziału V ustawy z dnia 30 marca 1939 r. o komunikacjach w służbie obrony Państwa (Dz. U. R. P. Nr 29, poz. 195) z wyjątkiem art. 38, w którym wprowadza się zmianę tej treści, że w końcu ustępu 2 wyrazy: „do lat 15 lub dożywotnio" zastępuje się wyrazami: „lub karze śmierci".

Art. 7. Wykonanie niniejszego dekretu poruczа się Kierownikowi Resortu Obrony Narodowej w porozumieniu z Kierownikami Resortów: Komunikacji, Poczt i Telegrafu, Sprawiedliwości oraz Bezpieczeństwa Publicznego.

Art. 8. Dekret niniejszy wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Przewodniczący Krajowej
Rady Narodowej:
Bolesław Bierut

Przewodniczący Polskiego Komitetu
Wyzwolenia Narodowego:
Edward Osóbka-Morawski

Kierownik Resortu Obrony Narodowej:
Michał Rola-Żymierski, generał broni

Kierownik Resortu Komunikacji
Poczt i Telegrafu:
Inż. Jan Grubecki

Kierownik Resortu Sprawiedliwości:
Jan Czechowski

Kierownik Resortu Bezpieczeństwa Publicznego
Stanisław Radkiewicz.

Rozporządzenie Ministra Obrony Narodowej z dnia 22 marca 1945 r., wydane w porozumieniu z Ministrami: Komunikacji, Bezpieczeństwa Publicznego i Sprawiedliwości o powołaniu do wojskowej służby komunikacji na kolejach. (Dz. U. R. P. Nr. 11 poz. 62 z 1945 r.).

68

Na podstawie art. 26 ustawy z dnia 30 marca 1939 r. o komunikacjach w służbie obrony Państwa (Dz. U. R. P. Nr 29, poz. 195) i art. 1 dekretu Polskiego Komitetu Wyzwolenia Narodowego z dnia 4 listopada 1944 r. o militaryzacji Polskich Kolei Państwowych (Dz. U. R. P. Nr 11, poz. 55) zarządzam, co następuje:

§ 1. Powołani zostają do wojskowej służby komunikacji na kolejach wszyscy obywatele Państwa Polskiego bez względu na płeć, którzy nie ukończyli jeszcze 60-go roku życia, choćby nie podlegali powszechnemu obowiązkowi wojskowemu, którzy:

1) w jakimkolwiek czasie byli funkcjonariuszami lub pracownikami Polskich Kolei Państwowych albo kolei prywatnych w Polsce,

2) w czasie okupacji Polski byli funkcjonariuszami lub pracownikami Kolei Wschodniej (Ostbahn) lub niemieckich kolei państwowych albo prywatnych,

3) mają fachowe wykształcenie lub fachową praktykę w dziedzinie komunikacji kolejowej.

§ 2. Wszystkie osoby wymienione w § 1, o ile nie są już zatrudnione w państwowej służbie kolejowej powinni zgłosić się do rejestracji na najbliższej stacji kolejowej w terminach ustalonych przez poszczególne dyrekcje Polskich Kolei Państwowych.

§ 3. Zarejestrowanym w myśl § 2 będą wydane zaświadczenia o uczynieniu zadość obowiązkowi rejestracji.

Zarejestrowani obowiązani są stawić się do czynnej służby po otrzymaniu wezwania.

§ 4. Osoby uchylające się od obowiązków wynikających z niniejszego rozporządzenia podlegają odpowiedzialności karnej w myśl przepisów Kodeksu Karnego Wojska Polskiego z dnia 23 września 1944 r. (Dz. U. R. P. Nr 6, poz. 27) przed sądami wojskowymi.

§ 5. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Minister Obrony Narodowej:
Michał Żymierski, generał broni

Minister Komunikacji:
Jan Rabanowski

Minister Bezpieczeństwa Publicznego:
Stanisław Radkiewicz

Minister Sprawiedliwości:
Edmund Zalewski

Adres Redakcji i Administracji:
Ministerstwo Komunikacji Warszawa, Chałubińskiego 4.

WYDAWNICTWO MINISTERSTWA KOMUNIKACJI

Prenumerata kwartalna wynosi zł 40.

Nr. 629 — Druk. Spółdz. Wyd. „Czytelnik", Grochowska 194.

Rozporządzenie Ministra Obrony Narodowej z dnia 22 marca 1945 r., wydane w porozumieniu z Ministrami: Komunikacji, Bezpieczeństwa Publicznego i Sprawiedliwości, o powołaniu do wojskowej służby komunikacji na kolejach. (Dz. U. R. P. Nr 11 poz. 62 z 1945 r.).

68

Na podstawie art. 25 ustawy z dnia 30 marca 1939 r. o komunikacjach w służbie obrony Państwa (Dz. U. R. P. Nr 29, poz. 199) i art. 1 dekretu Polskiego Komitetu Wyzwolenia Narodowego z dnia 4 listopada 1944 r. o militaryzacji Polskich Kolei Państwowych (Dz. U. R. P. Nr 11, poz. 58) zarządzam co następuje:

§ 1. Powołani zostają do wojskowej służby komunikacji na kolejach wszyscy obywatele Państwa Polskiego bez względu na płeć, którzy nie ukończyli jeszcze 60-go roku życia, choćby nie podlegali powszechnemu obowiązkowi wojskowemu, którzy:

1) w jakimkolwiek czasie byli funkcjonariuszami lub pracownikami Polskich Kolei Państwowych albo kolei prywatnych w Polsce,

2) w czasie okupacji Polski byli funkcjonariuszami lub pracownikami Kolei Wschodniej (Ostbahn) lub Niemieckich Kolei państwowych albo prywatnych,

3) mają fachowe wykształcenie lub fachową praktykę w dziedzinie komunikacji kolejowej.

§ 2. Wszystkie osoby wymienione w § 1, o ile nie są już zatrudnione w państwowej służbie kolejowej, powinni zgłosić się do rejestracji na najbliższej stacji kolejowej w terminach ustalonych przez poszczególne dyrekcje Polskich Kolei Państwowych.

§ 3. Zarejestrowanym w myśl § 2 będą wydane zaświadczenia o uczynieniu zadość obowiązkowi rejestracji.

Zarejestrowani obowiązani są stawić się do czynnej służby po otrzymaniu wezwania.

§ 4. Osoby uchylające się od obowiązków wynikających z niniejszego rozporządzenia podlegają odpowiedzialności karnej w myśl przepisów Kodeksu Karnego Wojska Polskiego z dnia 23 września 1944 r. (Dz. U. R. P. Nr 6, poz. 27) przed sądami wojskowymi.

§ 5. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Minister Obrony Narodowej:
Michał Żymierski, generał broni

Minister Komunikacji:
Jan Rabanowski

Minister Bezpieczeństwa Publicznego:
Stanisław Radkiewicz

Minister Sprawiedliwości:
Edmund Zaleski

Adres Redakcji i Administracji:
Ministerstwo Komunikacji Warszawa, Chałubińskiego 4.

WYDAWNICTWO MINISTERSTWA KOMUNIKACJI

Prenumerata kwartalna [illegible] zł.

Nr 629 — Druk. Spółdz. Wyd. „Czytelnik" Grochowska 194.